

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

זבחים ט

עניין: קדושת בית המקדש

כלפי קדושת הארץ

רמב"ן מכות יט

ראשונה ושניה יש להם ג' אין להם ¹⁰⁸. ואיכא למימר קדושת הארץ קדשה לעתיד, אבל קדושת העיר והבי' בטלו משבאו פריצים וחללוהו ¹⁰⁹. וא"נ

רמב"ן ע"ז נד:

[גד, ע"ב] הא דאמרין אלא מכלים דאחו ¹⁰². איכא דקשיא ליה ¹⁰³ כלים דאחו נמי גימא משום ובאו בה פריצים וחיללוהו, ואינה קושיא, דכי כתי' קרא בפריצי גוים כתי' ובכבוש הארץ אבל לא בישראל, תדע שהרי וחללוהו לבית המקדש ¹⁰⁴ גופיה קאמ', ואע"פ שהעמידו ישראל צלם בהיכל ¹⁰⁵, לא בטלה קדושתו אלא בחורבן הוא שבטלה לגמרי כדכתי' וחללוהו וגזירת הכתוב היה שיצאו לחולין על ידי כבוש הגוים ¹⁰⁶, ואע"ג דלאו

רמב"ם פ"א מהלכות בית הבחירה

א מצות "עשה לעשות בית ליי' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות. וחונגין אליו שלש פעמים בשנה שנאמר ועשו לי מקדש. וכבר נתפרש בתורה משכן שעשה משה רבינו. והיה לפי שעה שנאמר כי לא באתם עד עתה וגו' **ב** כיון שנכנסו לארץ העמידו

רמב"ן ריש פרשת תרומה

והנה עיקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון ⁶, כמו שאמר (להלן כה כב) "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת", על כן הקדים הארון והכפרת בכאן כי הוא מוקדם במעלה ⁷. וסמך לארון השלחן והמנורה שהם כלים כמוהו, ויורו על ענין המשכן שבעבורם נעשה. אבל משה הקדים בפרשת וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד ⁹ אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר ¹⁰. וכמו שנאמר שם (לעיל כד טז) "וישכן כבוד ה' על הר סיני", וכתוב (דברים ה כא) "הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו", כן כתוב במשכן "וכבוד ה' מלא את המשכן" (להלן מ לה). והזכיר במשכן שני פעמים "וכבוד ה' מלא את המשכן", כנגד "את כבודו ואת גדלו". והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם כהר סיני.

רמב"ם פ"ו מהלכות בית הבחירה

לבא: **מזן** לפיכך מקריבין הקרבנות כולן אע"פ שאין שם בית בנוי. ואוכלין קדשי קדשים בכל העזרה אע"פ שהיא חריבה ואינה מוקפת במחיצה ואוכלין קדשים קלים ומעשר שני בכל ירושלים אף על פי שאין שם חומות שהקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא: **מזן** ולמה אני אומר במקדש וירושלים קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא. ובקדושת שאר א"י לענין שביעית

ומעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא. לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה. והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו חכמים אע"פ ששמומין בקדושתן הן עומדים אבל חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים וכיון שנלקחה הארץ מידיהם בטל הכבוש ונפטרה מן התורה ממעשרות ומשביעית שהרי אינה מן ארץ ישראל. וכיון שעלה עזרא וקדשה לא קדשה בכיבוש אלא בחזקה שהחזיקו בה ולפיכך כל מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדושת עזרא השנייה הוא מקדש היום ואע"פ שנלקח הארץ ממנו וחייב בשביעית ובמעשרות על הדרך שביארנו בהלכות תרומה:

רמב"ם פ"ד מהלכות בית הבחירה

א אבן היתה בקדש הקדשים במערבן שעליה היה הארון מונח. ולפניו צנצנת המן ומטה אהרן. ובעת שבנה שלמה את הבית וידע שסופו ליחרב בנה בו מקום לגנוז בו הארון למטה במטמוניות עמוקות ועקלקלות ויאשיהו המלך צוה וגנוז במקום שבנה שלמה שנאמר ויאמר ללויים המבינים לכל ישראל הקדושים ליי' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכסף עתה עבדו את יי' אלהיכם וגו'. וגנוז עמו מטה אהרן והצנצנת ושמן המשחה וכל אלו לא חזרו בבית שני. ואף אורים ותומים שהיו

יעב"ץ

וגראה שאותן הדינים שהביא רבינו כהלי ביאת המקדש גם לזמן הזה שנאם ולא משום הלכתא למשיחא לחוד אלא משום דס"ל כדאמרן דקדושת הבית לא בטלה. ומשמע לי דסבר רבינו דהך מילתא דקדושת הבית לא בטלה אזלא כמאן דס"ל ארון במקומו נגנו דאי למ"ד ארון גלה לבבל גם קדושת הבית בטלה ע"י כך ועכ"פ לענין ביאת המקדש מסתברא דבהכי תליא דהא